

بسم الله الرحمن الرحيم

رابطه سبک های تفکر با سبک های حل مثل
و سبک های یادگیری دانش آموزان

مؤلفین:

امیر الله پارسامهر

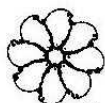
(دانشجو دکترا برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی - حداد)

فرزانه تجفی

(دبیر پایه ششم دبستان حضرت خدیجه (س) باغبهزاد، آموزش و پرورش - حداد)

دکتر فرهاد فرهادی

(دکتری مدیریت دانشگاه تهران، مدرس موسسه غیرانتفاعی نورهدایت شهرکرد)

انشارات شبازی

سروشنامه

پارسامهر، امراهه، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدید آور

رابطه سبک‌های تفکر با سبک‌های حل مشکل و سبک‌های یادگیری دانش آموزان
مؤلفین: امراهه پارسامهر، فرزانه نجفی، فرهاد فرهادی.

مشخصات نشر

تهران: انتشارات شهبازی، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری

۱۰۰ ص:، مصور، نمودار: ۱۴/۵/۲۱، ۵/۵، س.م.

شابک

978-622-6295-04-8 : ۱۴۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی

غیبا

یادداشت

کتابنامه.

موضوع

حل مساله در کودکان Problem solving in children

موضوع

سبک‌های شناختی Cognitive styles

موضوع

اندیشه و تفکر Thought and thinking

موضوع

یادگیری -- روان‌شناسی Psychology of Learning

موضوع

یادگیری Learning

تعداد

۱۳۶۰ -

شماره

فرهادی، فرهاد، ۱۳۶۶ -

ردیف

۱۳۹۷ پ ۸ ج / BF۷۲۳

تعداد

۱۵۵/۴۱۳۴۳

شابک

۵۴۷۷۸۸۷

نام کتاب:

رابطه سبک‌های تفکر با سبک‌های حل مشکل و سبک‌های یادگیری دانش آموزان

مؤلفین: .. اه الله پارسا مهر، فرزانه نجفی، فرهاد فرهادی

ناشر: .. انتشارات شهبازی

مدیر مسئول: .. جواد شهبازی کرمی

مدیر داخلی: .. محمد اصغری

صفحه آرای: .. رها

طراحی جلد: .. فرهادی

چاپ و صحافی: .. روز

نوبت چاپ: .. اول ۱۳۹۷

شمارگان: .. ۱۰۰۰ جلد

قیمت: .. ۱۲۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۹۵-۰۴-۸ 978-622-6295-04-8

همراه: ۰۹۱۲۱۸۳۴۱۴۴

تلفن: ۶۶۴۰۳۰۰۹

www.ShahbaziPub.ir

ShahbaziPub@gmail.com

دفتر مرکزی تهران: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، ساختمان گوتنبرگ،

پلاک ۱۲۱۲، انتشارات شهبازی، تلفن مرکزی: ۶۶۴۰۳۰۰۹

دفتر غرب تهران: ۴۴۱۳۸۶۴۴

توجه: کلیه حقوق مادی و معنوی چاپ و نشر، طرح روی جلد و عنوان کتاب با توجه به قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، مصوب سال ۱۳۴۸ برای ناشر و مؤلفین محفوظ است. هرگونه استفاده بدون مجوز کتبی از ناشر و مؤلفین تخلف بوده و بر اساس بند (۵) ماده ۲۳ قانون قابل پیگیری در محاکم قضایی می‌باشد.

فهرست مطالب

۴	مقدمه مؤلفین:
۷	فصل اول: سبک های تفکر
۷	مقدمه
۱۰	پرورش تفکر
۲۷	فصل دوم: سبک های یادگیری
۲۷	مقدمه
۳۰	تعریف سبک یادگیری
۳۵	روشهای یادگیری
۳۹	حل مسئله سبک های حل مسئله
۳۹	تعریف مسئله
۴۰	تعریف حل مسئله و کاربردهای آن
۴۴	مؤلف های حل مسئله
۴۵	یادگیری حل مسئله
۴۷	مهارت های حل مسئله
۴۹	سبک های حل مسئله
۵۱	سبک حل مسئله به شیوه اکتشافی
۵۲	روش کاهش تفاوت
۵۲	روش تحلیل وسیله - هدف
۵۳	روش کار معکوس
۵۴	روش استفاده از تمثیل
۵۵	سبک حل مسئله به شیوه خلاقانه
۵۵	فرایند حل خلاقانه مسئله
۵۶	فرایند حل خلاقانه مسئله ایساکن - تری فینگر
۶۲	سبک حل مسئله به شیوه گامی
۶۳	سبک حل مسئله به شیوه نیونل و سایمون
۶۴	سبک حل مسئله به شیوه IDEAL
۶۴	سبک حل مسئله به شیوه زیگزاگ
۶۶	سبک حل مسئله به شیوه فراشناختی
۶۸	موانع حل مسئله
۷۱	فصل چهارم: جمع بندی و نتیجه گیری
۷۱	نتیجه گیری
۷۵	پیشنهادهای کاربردی
۸۰	منابع

مقدمه مؤلفین:

اصطلاح تفکر از جمله اصطلاحات یا مفاهیم کلیدی در فرهنگ و ادبیات روانشناسی است که تقریباً همه مردم اعم از کوچک و بزرگ یا با سواد و بی سواد آن را به کار می‌برند و بسیاری نیز آن را با اهمیت قلمداد کرده و یکی از ویژگی‌های آدمی می‌دانند، طوری که گاهی انسان را «حیوان متفکر» تعریف کرده‌اند (محمدی و کاظمی، ۱۳۸۴). روانشناسان در این که تفکر ریشه حل مساله و خلاقیت است، یعنی باید بتوانیم بیان‌دیشیم یا بتوانیم مسائل را حل کنیم یا خلاقیتی نداریم، اتفاق نظر دارند. تمامی دانش‌آموزان و دانشجویان نیز نیاز دارند، به طرز مشخص بیان‌دیشند و نظام‌های تربیتی هم متعهدند که دانش‌آموزان را در مسیر تفکر راهنمایی کنند. (انسانها در ابعاد مختلفه دارای تفاوت‌هایی هستند که در توانایی‌ها، استعدادها، رغبت‌ها و سرانجام سبک تفکر، نمود پیدا می‌کنند. توجه به این تفاوت‌ها باعث می‌شود که افراد در مسیر تحصیلی و شغلی مناسب هدایت شوند. شاید مهمترین مساله‌ای که باید به آن آگاه و هوشیار بود، وجود سبک‌های تفکر متفاوت در افراد است. تحقیقات نشان داده‌اند که توانایی‌های تحصیلی و آزمون‌های پیشرفت سنتی فقط بخش کمی از استعداد و تفاوت‌های فردی را در پیشرفت تحصیلی توجیه می‌کنند. (استکاران،

(۱۳۹۲)

آنچه در زندگی برای ما اتفاق می‌افتد، نه تنها به میزان درست اندیشیدن، بلکه به چگونگی تفکر ما نیز مربوط است. همین‌طور یکی از

اصول اساسی روانشناسی تربیتی معاصر این است که سطح اندیشیدن دانش‌آموزان، به عنوان یکی از مهمترین پیش‌بینی‌کننده‌های موفقیت آنها در مدرسه قلمداد می‌شود. رابرت استرنبرگ، شیوه‌های متفاوت افراد در پردازش اطلاعات را به عنوان «سبک‌های تفکر» نام‌گذاری کرده است. به نظر او، شیوه‌های تفکر به عنوان شیوه‌های ترجیح داده شده در بکارگیری استعدادها تعریف می‌شود. از نظر وی، سبک تفکر، روش، ححان بافته تفکر است. البته سبک تفکر یک توانایی نیست، بلکه به چگونگی استفاده فرد از توانایی‌هایش اشاره دارد. (شکری، ۱۳۸۵)

از طریقه یادگیری هر فردی قادر به ساختن دانش و تولید آن است موضوع یادگیری یکی از مباحث مهم در حوزه روان‌شناسی است و براین اساس است که انسان‌ها برت‌های خود را توسعه می‌دهد. و اصولاً پیشرفت‌های بشر و توسعه و رفاهیت بشر از افزون علم، زائیده یادگیری است. یافته‌های پژوهشی نو در علم یادگیری و علوم شناختی در پاسخ به این سؤال که انسان‌ها چگونه یاد می‌گیرند، کارکردهای ذهن در یادگیری عمقی و ساختن دانش در درون یادگیرنده، دالت دارد. از این دیدگاه، یادگیری فرایندی است که طی آن فرد بازنه‌های ذهنی خود را بهبود می‌بخشد. تأکیدهایی که امروزه بر امر یادگیری می‌شود ما را بر آن می‌دارد که برای یادگیری مطلوب و مؤثر، تلاش کنیم و از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌ها برای پیشبرد دانش و علم که یادگیری وسیله آن است، بهره بگیریم. (ایزدی و محمدزاده،

۱۳۸۶) یکی از بحث‌هایی که ما را به سوی یادگیری مطلوب هدایت می‌کند، کنکاش در مورد شیوه‌ها و سبک‌های یادگیری است. سبک‌های تفکر با ویژگی‌های شخصیتی، از جمله سبک ارتباطی و یا میزان برون‌گرایی برون‌گرایی رابطه دارند.

پژوهش‌های انجام شده در ایران نیز نشان می‌دهند. که سبک‌های یادگیری با سبک تفکر رابطه معناداری دارند. (کشتکاران و مکاران ۱۳۹۲ و رفعتی ۱۳۹۱) تعداد مطالعات صورت گرفته در جهت بررسی عوامل مؤثر بر شیوه ترجیحی یادگیری بسیار اندک است. این پژوهش قصد دارد بررسی کند سبک‌های تفکر سه گانه مطرح شده توسط استرنبرگ و استرنبرگ چگونه بر سبک یادگیری تأثیر می‌گذارد. سبک‌های یادگیری مورد بررسی در این پژوهش، سبک‌های پیشنهادی استرنبرگ هستند. در پژوهش حاضر به بررسی این سوال پرداخته می‌شود که سهم هر یک از سبک‌های سه گانه تفکر در پیش‌بینی واریانس سبک‌های یادگیری چه میزان است؟ در این راستا و با بررسی ادبیات نظری و روش‌شناختی، فرضیه این است که بین سبک‌های تفکر با سبک‌های حل مشکل و سبک یادگیری دانش آموزان رابطه وجود دارد.

